

Nr 46.

Av herr **Hansén m. fl.**, om inrättande av ytterligare tio provinsialläkartjänster.

Enligt den av provinsialläkardistriktskommittén år 1920 framlagda planen för inrättande av nya ordinarie provinsialläkardistrikt i riket, skulle 98 nya tjänster successivt inrättas inom 10 år. Under åren 1921—1931 anslog också riksdagen medel för inrättandet av sammanlagt 95 nya tjänster, men från år 1932 till år 1937 tillkommo inga nya sådana. Provinsialläkartjänsternas antal i riket var vid 1936 års utgång 316.

I statsverkspropositionen till 1937 års riksdag föreslog chefen för socialdepartementet med anledning av äskande från medicinalstyrelsen, att riksdagen skulle bevilja medel för inrättande av 10 nya provinsialläkardistrikt från och med den 1 januari 1938, vilket förslag vann riksdagens bifall, varigenom sålunda de ordinarie provinsialläkardistriktens antal i riket ökades till 326. I anslutning till sitt förslag anförde socialministern, att medicinalstyrelsen med åberopande av bland annat i ärendet pågående utredning hävdade, att de nya tjänsternas antal icke borde sättas lägre än till 20, lämpligen fördelade med 10 tjänster på vardera halvåret 1937—1938. Härtill uttalade departementschefen följande:

»Det torde icke vara tvivel underkastat, att en översyn av rikets indelning i provinsialläkardistrikt är av behovet påkallad, icke minst med hänsyn till spørsmålet om de mindre städernas inordnande i distriktet. En utredning härom pågår ock inom medicinalstyrelsen. Utan hinder därav har styrelsen ansett, att 20 nya provinsialläkardistrikt borde inrättas redan under loppet av nästa budgetår.

Jag delar medicinalstyrelsens uppfattning, att vägande skäl ur hälso- och sjukvårdssynpunkt kunna åberopas till stöd för en dylik åtgärd. Emellertid hyser jag viss tvekan rörande lämpligheten att inrätta så pass stort antal nya distrikt, som styrelsen föreslagit, då man uppenbarligen måste tillse, att resultatet av den pågående utredningen icke föregripes. Jag har fördens skull låtit verkställa en undersökning för att utröna, i vilken omfattning behovet av nya provinsialläkardistrikt vore så trängande, att ett uppskov icke utan synnerliga skäl borde förekomma. Det har därvid framgått, att styrkt behov av tio nya distrikt föreligger samt att ett inrättande av dessa distrikt icke prejudicerar i avseende å den planerade omläggningen. Jag tillstyrker därför att medel beräknas för tio nya provinsialläkartjänster.»

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har frågan om inrättande av nya provinsialläkardistrikt ånyo behandlats (sid. 152—154.) Den inom medicinalstyrelsen pågående utredningen rörande rikets indelning i provinsialläkardistrikt föreligger visserligen icke ännu helt slutförd vid tiden

för propositionens avfattande, men medicinalstyrelsen har i likhet med föregående år ansett sig böra äska anslag för inrättande av ytterligare 20 nya tjänster under kommande budgetår, vilket äskande departementschefen emellertid icke funnit sig kunna biträda utan ansett att med ytterligare utökning av antalet provinsialläkartjänster bör anstå, till dess behovet av nya provinsialläkartjänster i hela landet kan på en gång överblickas och frågan om ändrad organisation för stadsläkarkåren upptagits till prövning.

Enligt vad vi inhämtat hava hittills av de 10 av 1937 års riksdag beviljade nya tjänsterna 6 beslutats av Kungl. Maj:t, rörande ytterligare 2 föreliggande förslag för Kungl. Maj:ts prövning och vad de återstående 2 angår torde förslag till deras inrättande snarligen avgivas av medicinalstyrelsen. Det råder emellertid enligt vår mening intet tvivel om att icke ens det mest trängande behovet genom tillkomsten av dessa tio nya tjänster är tillgodosett i en utsträckning, som gör det berättigat att nu ånyo göra ett uppehåll i organisationens utveckling, sedan genom föregående riksdags beslut i ärendet densamma efter fem års stillestånd åter upptagits. Vi vilja härvidlag endast erinra om att fortfarande mera än ett 30-tal extra provinsialläkartjänster finnas jämte de ordinarie samt att ständigt nya krav framföras från skilda delar av landet om inrättandet av tjänsteläkarbefattningar i samhällen av olika slag. Behövligheten av dessa extra provinsialläkartjänster måste få anses tillfullo ådagalagd därigenom att tjänsternas inrättande är beroende av Kungl. Maj:ts beslut i varje särskilt fall, vare sig statsbidrag utgår till läkarens avlöning eller ej.

Även om vi livligt behjarta departementschefens uttalade önskemål om att snarligen möjlighet beredes till en totalöversikt över det aktuella behovet av nya tjänsteläkarbefattningar i hela landet liksom ock till en lösning av stadsläkarkårens organisationsfråga, finna vi det likväl ej motiverat att redan nu avbryta nyinrättandet av sådana provinsialläkartjänster, vilka samtliga oberoende av nyssnämnda faktorer måste anses vara av behovet starkt påkallade. Vi förutsätta naturligen att vid inrättandet av även nu ifrågavarande tjänster detta skall genomföras så att en kommande lösning av frågan i dess större sammanhang på intet sätt förryckes eller bindes.

Den kostnadsökning, som ett bifall till vårt yrkande skulle medföra, är icke av den storleksordning att detta behöver påverka ställningstagandet till detsamma, men däremot förefinnes ett allmänt och enligt vår mening grundat krav på att staten i största möjliga utsträckning helt övertager avlöandet av provinsialläkarna.

Under hänvisning till vad vi sålunda anfört få vi hemställa, att riksdagen måtte besluta,

att det å avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare för nästa budgetår uppföres ytterligare 10 provinsialläkartjänster från och med den 1 juli 1938,

att som följd härav avlöningsstaten för förste provinsialläkare och provinsialläkare från och med budgetåret 1938/1939 utökas med 90,000 kronor i enlighet med följande förslag till

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat (förste provinsialläkare och provinsialläkare) förslagsvis	kronor	3,035,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a) Arvoden till biträdande förste provinsialläkare ..	kronor	11,600
b) Avlöning till civila läkarstipendiater, förslagsvis ..	»	8,400
		20,000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän:		
a) Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa förste provinsialläkare, förslagsvis	kronor	800
b) Tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare	»	1,100
c) Ersättning till förste provinsialläkare för vissa expenser	»	43,100
		45,000
	<u>Summa förslagsanslag</u>	<u>kronor 3,100,000</u>

samt att till förste provinsialläkare och provinsialläkare med flera: Avlöningar för budgetåret 1938/1939 anvisa ett förslagsanslag av 3,100,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1938.

D. Hansén.

C. I. Asplund.

J. Sandén.

Karl Aug. Johanson.

Joh. Friggeråker.

J. M. Bäckström.

Evert Jonsson.

